

IDEER & TILTAG TIL EN STYRKET INKLUSION I IDRÆTSFORENINGER

Rapporten *Udfordringer og barrierer blandt LGBTI+ personer i idrætsforeninger* viser at LGBTI+ personer oplever en række komplekse barrierer og udfordringer, i forbindelse med deltagelse i danske idrætsforeninger. I dette notat præsenteres en række forslag til tiltag, der kan bidrage til et mere inkluderende og mangfoldigt idrætsliv.

Anbefalingerne er udarbejdet på baggrund af interviews og spørgeskemaundersøgelse blandt LGBTI+ personer, Facebookanalyse af online sportsmiljøer samt møder og workshop med projektets følgegruppe bestående af medlemmer af Idrættens Regnbuekoalition.

Andre aktuelle undersøgelser viser, at LGBTI+ grupper oplever udfordringer i andre sammenhænge end sport. Det er derfor et generelt samfundsanliggende, at sikre inklusion samt lige muligheder for LGBTI+ personer. De følgende anbefalinger, der fokuserer specifikt på idrætslivet, kan med fordel blive suppleret af tiltag indenfor andre arenaer.

Listen af ideer og tiltag er samtidig ikke udtømmende. Den skal ses som kvalificerede forslag til, hvordan vi kan håndtere nogle af de udfordringer og barrierer, som LGBTI+ personer møder i idrætslivet. Mens disse tiltag er målrettet inklusion af LGBTI+ personer, opfordrer vi til at de tænkes i sammenhæng med mangfoldighed i bredere forstand – eksempelvis i forhold til kropskapabilitet, etnicitet, alder mv. Initiativerne kan derfor ses som del af et samlet arbejde for et inkluderende idrætsliv, der skal sikre plads til alle.

1. Kontinuerligt politisk fokus på LGBTI+ personer i dansk idrætsliv

Øget trivsel blandt LGBTI+ personer i idrætslivet kan ikke løses ved ét enkelt politisk tiltag. Derfor anbefales det, at regeringen og kommende regeringer får emnet som en fast politisk dagsorden. Dette kan indebære kontinuerlig dialog med Idrættens Regnbuekoalition, der repræsenterer idrættens organisationer og LGBTI+ organisationer, samt realisering af de her listede idéer og anbefalinger. I den forbindelse er det positivt, at der allerede er taget politisk initiativ gennem regeringens nuværende handleplan. Dette har skabt politisk momentum, som vi anbefaler gøres til kontinuerlig indsats, hvor der løbende følges op med reviderede LGBTI+ handleplaner for idrætsliv og -foreninger, samt opfølgende undersøgelser af udviklingen på området.

Nærværende undersøgelse peger desuden på, at transkønnede, non-binære og interkønnede personer står overfor en række særlige udfordringer i forbindelse med deltagelse i idrætslivet. Samtidig er disse gruppers oplevelser og erfaringer kun i lav grad blevet afdækket i danske undersøgelser, mens de har tendens til at blive overset i indsatser målrettet LGBTI+ personer. Det anbefales derfor, at fremtidige undersøgelser og tiltag også har fokus på disse grupper.

2. Stillingtagen til kønsopdeling i sport

Rapporten viser, at personer, der ikke identificerer sig med det køn, de er blevet tildelt ved fødslen, kan opleve kønsopdelte sportshold, idrætsbegivenheder og -konkurrencer som ekskluderende. Kønsopdeling i en tidlig alder er ikke nødvendigvis begrundet i forskelle mellem kønnene, men er snarere et udtryk for, at man traditionelt i sporten har opdelt sådan. En utilsigtet konsekvens heraf er, at der er børn, der oplever et unødigt fokus på køn. Det anbefales derfor, at idrætsforbund og -organisationer, særligt i de yngre aldersgrupper, vurderer om kønsopdeling af hold, events og konkurrencer er nødvendige. Derudover om der kan laves flere sideløbende motionstilbud, der ikke er defineret ved deltagernes køn, men i stedet ved eksempelvis nybegynder/øvet-niveau, ønsker til træningsintensitet, alder eller vægt/højde som det er i kampsport.

3. Tydelige retningslinjer for transpersoner, non-binære og interkønnede personer

Det er i mange idrætsklubber, -events og -konkurrencer ikke tydeligt, hvordan transpersoner, non-binære og interkønnede personer kan deltage. Det har den konsekvens, at nogle LGBTI+ personer helt undgår sport og idrætsforeninger. I andre tilfælde betyder det, at den enkelte træner, klubleder eller konkurrenceansvarlige står med ansvaret for at beslutte, hvorvidt en person må deltage på det hold, vedkommende ønsker. Det anbefales derfor, at der nedsættes en arbejdsgruppe af relevante aktører, der undersøger muligheden for at udvikle retningslinjer for disse gruppers deltagelse i sport og konkurrencer – enten generelt eller inden for hver sportsgren.

4. Fleksible omklædningsmuligheder

Rapporten viser, at omklædning udgør en betydelig udfordring på tværs af LGBTI+ grupper og navnlig blandt transpersoner og interkønnede. Her følger mulige tiltag, der kan skabe mere fleksible omklædningsmuligheder.

Et tiltag kunne være at skabe et "fleksibelt omklædningsrum", eventuelt i et allerede eksisterende lokale, der kan fungere som et alternativ til herre- og dameomklædning. Dette vil være til gavn for alle de personer, der ikke føler sig tilpas ved den traditionelle, binære kønsopdeling af omklædningsrum.

Der kan ligeledes laves fleksible løsninger i de eksisterende kønsopdelte omklædningsrum, ved at skabe muligheder for at bade eller klæde om bag forhæng. På den måde bliver personer, der af forskellige grunde ikke ønsker at klæde om eller bade foran andre, ikke ekskluderet fra det sociale samvær i omklædningsrummet. Fleksible og private omklædningsmuligheder vil dermed være til gavn for alle dem, som ikke trives i opdelte og åbne omklædningsfaciliteter.

Desuden kan det være en god ide at undlade at kønsopdele de toiletter, der ikke ligger direkte i forlængelse af omklædningsrum. I stedet foreslås, at disse gøres til unisex-toiletter. Dette vil blot indebære at skifte herre- og dame-toiletskilte ud med unisex-toiletskilte.

På længere sigt anbefales det, at der ved fremtidig renovering og nybygning af idrætsfaciliteter medtænkes mere fleksible omklædningsmuligheder fremfor blot de traditionelle, todelte omklædningsrum. Det kan ligeledes være et politisk mål at indføre byggeregler, der eksempelvis udstikker retningslinjer for, at nye idrætsbyggerier skal have minimum ét fleksibelt omklædningsrum eller unisex-toiletter.

5. Tydelig oplysning om adgang til omklædningsfaciliteter

Usikkerhed omkring adgang til omklædningsfaciliteter medfører, at nogle LGBTI+ personer afholder sig fra at melde sig ind i idrætsforeninger. Det anbefales derfor som minimum, at det tydeligt fremgår på idrætsforeninger og -faciliteters hjemmesider, hvilke omklædningsmuligheder, der er det pågældende sted, så nye udøvere uanset baggrund og behov kan overveje, hvor vedkommende vil klæde om. Det vil gavne mange, der skal besøge den pågældende facilitet første gang. Et yderligere skridt der kan tages er, at idrætsforeninger og -faciliteter direkte formidler, hvor non-binære, transpersoner og interkønnede kan klæde om, og hvor personer kan henvende sig, hvis de er i tvivl.

6. Fyrtårnsforeninger, der kan fungere som gode eksempler på inkluderende idrætsmiljøer

Det anbefales, at idrætsforeninger mobiliseres til at være "fyrtårne" for inkluderende sportsmiljøer mht. inklusion af LGBTI+ personer. Sammen med de idrætsforeninger, der vil og kan, kan idrættens organisationer og Regnbuekoalitionen udvikle på området, inspirere med nye tiltag og lign. Samtidigt kan fyrtårnsforeningerne udgøre et rum for at udvikle politikker, metoder og erfaringer med inkluderende sportsmiljøer, som kan udbredes til andre foreninger. Der findes allerede mindst ét eksempel på en sportsklub, som har haft succes med en målrettet LGBTI+ indsats – nemlig HIK i Hellerup – som fungerer som fyrtårn for andre klubber.

7. Kampagne med fokus på inkluderende sprog og kultur i idrætsmiljøer

Rapporten peger på, at ekskluderende adfærd og diskrimination af LGBTI+ personer blandt andet skyldes manglende viden om og repræsentation af disse grupper. Derfor kunne et tiltag være en positiv orienteret oplysningskampagne som sætter fokus på inkluderende sprog og kultur inden for idræt. Den kan eksempelvis inkludere konkrete og relaterbare personlige fortællinger fra idrætsudøvere fra breddeidrætten, elitesportsudøvere, trænere, anførere mv. Det kan ligeledes være en fordel at LGBTI+ personer, der er kendt i sportsverdenen, indgår som rollemønstre eller talspersoner i kampagnen, og således bidrager til positiv repræsentation og synlighed af LGBTI+ personer i sport.

8. Fokus på hvordan inklusion også sikres i online idrætsmiljøer

Det diskriminerende sprog, der optræder i nogle online sportsmiljøer, har negativ betydning for LGBTI+ personers lyst til deltagelse i idræt. Online diskrimination er ikke afgrænset til idrætsforeningers Facebooksider, men finder særligt sted på nyhedsmedier og fansider på Facebook. Det anbefales, at der fra politisk side sættes fokus på og arbejdes videre med, hvordan diskrimination online kan nedbringes, eksempelvis igennem samarbejde mellem Ligestillings- og Kulturministeriet, idrættens organisationer samt landsdækkende medier, der allerede har gjort sig erfaringer med moderering og dets virkning. Det er vigtigt, at arbejdet med inklusion og plads til mangfoldighed både sker fysisk og digitalt.

9. Online ressourceplatform for foreninger

Et digitalt tiltag, der kan hjælpe idrætsforeninger kunne være udvikling af en online ressourceplatform, der tilbyder viden, inspiration og sparring til arbejdet med inklusion af LGBTI+ personer (og evt. andre grupper). Platformen kan indeholde adgang til eksisterende viden og materialer omkring LGBTI+ emner, samt kontakt til eksperter inden for området. Platformen giver idrætsforeninger mulighed for at udveksle idéer og erfaringer, eksempelvis i forbindelse med indretning af fleksible omklædningsrum. Platformen bør være lettilgængelig for foreningerne, og kan med fordel styres centralt hos en af idrættens organisationer, eventuelt med Idrættens Regnbuekoalition som afsender.

10. Oplysning og dialog omkring LGBTI+ emner

Rapporten viser, at LGBTI+ personer oplever ekskluderende fordomme omkring køn, krop og seksualitet i forbindelse med sport. Herunder følger derfor mulige tiltag, der kan skabe større viden om LGBTI+ forhold i forbindelse med sport.

Vi anbefaler, at undervisningsmateriale omkring LGBTI+ forhold udvikles og implementeres i allerede eksisterende uddannelse af trænere, dommere, frivillige samt andre ansatte i idrætsforeninger. Vores undersøgelse viser desuden, at negative erfaringer med sport i folkeskolealderen kan føre til, at LGBTI+ personer fravælger idræt senere hen. Derfor anbefales det, at undervisningsmaterialet også gøres tilgængeligt for idrætslærere på uddannelsesinstitutioner for børn og unge.

Undervisningsmaterialet bør indeholde konkret inspiration til hvordan der kan startes en tryk dialog omkring krop, seksualitet, grænser, mangfoldighed og inklusion generelt. Herunder er det vigtigt, at sportsudøvere eller elever er med til at definere retningslinjer for sprog, sammenhold og omklædningskultur.

Undervisningsmaterialet kan med fordel gøres let tilgængelig gennem ovennævnte online ressourceplatform.